

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ФРАНЦІЇ

Розглянути історію європейської інтеграції Франції та її місце та роль у європейських інтеграційних процесах.

Метою дослідження європейської інтеграції Франції є вивчення політичних, економічних і культурних аспектів її участі в Європейському союзі та аналіз впливу цієї інтеграції на французьке суспільство, економіку та зовнішню політику.

Історія створення європейської інтеграції у Франції сягає кінця Другої світової війни. Після війни Франція, відчуваючи страх перед повторенням нових політичних конфліктів у Європі, активно підтримувала ідею створення спільних інституцій для забезпечення миру та співпраці між країнами. Одним з перших кроків було створення *Європейського вугільного та сталевих товариства (ЄВСТ)* у 1951 році. Членами нової організації стали: Франція, ФРН, Італія, Голландія, Бельгія та Люксембург (так звані «країни-засновники ЄС»). Франція, разом з Німеччиною та іншими країнами, підписала Паризьку угоду про створення цієї організації, що стала першим кроком у спільному управлінні вугільними та сталевими ресурсами, спрямованому на зменшення можливостей для військових конфліктів. Отже, Декларація Роберта Шумана та Жана Моне про солідарність галузей Німеччини та Франції мала на меті забезпечити Європі та світу тривалий мир, а країнам-членам – економічний розвиток. Пізніше, у 1957 році, Франція також приєдналася до створення Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) та Європейської спільноти з атомної енергії (ЄСАЕ). Ці співтовариства розширили співпрацю у сфері економіки та енергетики. Згодом, у 1993 році, Франція разом з іншими країнами ЄС підписала Маастрихтський договір. Договір запровадив назву "Європейський Союз" і визначив головні цілі ЄС: сприяння соціально-економічному прогресу країн-членів шляхом утворення простору без внутр. кордонів, утворення монетарного союзу та запровадження спільної грошової одиниці; введення європ. громадянства; формування спільної зовн. політики та безпеки; співпраця у сфері правосуддя і внутр. справ; посилення захисту прав громадян країн-членів. Ратифікація Маастрихтського договору вивела європейське товариство на рівень політичної інтеграції. Країни-члени стали на шлях об'єднання зусиль у реалізації спільної зовнішньої політики й політики безпеки; європейського громадянства; гармонізації юридичних і політичних порядків країн-членів у просторі без кордонів. Маастрихтський договір сприяв якісному прогресу євроінтеграції, спрямовуючи динаміку Товариства по шляху розбудови економічного й валютного союзу, введення

єдиної валютної одиниці, а також посилення соціально-економічного згуртування.

Після того як Франція зайняла в ЄС лідируючі позиції, вона розраховувала поширювати таким чином свій значний вплив на світову політику. З приходом до влади Жака Ширака у 1995 році країна ще активніше включилась в європейські інтеграційні процеси. В середині 90-х вже назріла необхідність надати більшу зв'язність творінню Маастрихта, а саме намітити обриси Європи ХХІ століття, що стало причиною скликання Міжурядової конференції ЄС в 1996 р., а завершилася підписанням Амстердамського договору 2 жовтня 1997 року.

Позиція Франції щодо реформи європейських інститутів протистояла проектам федералістів, прагнучих посилити роль Комісії Європейських Співтовариств. Другою опорою, передбаченою Маастрихтом, була спільна зовнішня політика і політика безпеки (СЗППБ). В європейському проекті Ж.Ширака відводиться важлива роль в утвердженні європейської могутності. Незважаючи на певні сумніви, Франція стала одним з головних ініціаторів формування загальноєвропейської зовнішньої політики і політики безпеки, чудово розуміючи, що будівництво Європейського союзу, як одного з потужних полюсів сучасного світу неможливо, якщо це об'єднання не матиме єдиної зовнішньої політики, що буде вироблятися відповідним інституційним органом, і єдиної політики в галузі оборони, підкріпленої силою європейської армії. Президент Ширак неодноразово висловлювався на користь розробки «великої європейської політики». Проблеми єдиної політики в галузі оборони Франція прагнула вирішити, діючи за кількома напрямками. НАТО продовжував залишатися для європейців головним гарантом їхньої безпеки. Задум Парижа полягав не в тому, щоб зовсім витіснити американців з Європи, а в тому, щоб європейці могли колективно проявляти себе і відстоювати свої погляди в рамках НАТО за допомогою створення всередині блоку «європейського компоненту». Враховуючи той факт, що до кінця 2000 р. ЗЄС виконав своє історичне значення, було введено новий термін – СЄПБО – спільна європейська політика з питанню безпеки і оборони в підтримку СЗППБ. Реалізація СЄПБО передбачала захист від так званих «м'яких загроз безпеки», які посягали не на кордони чи суверенітет держав, а на здоров'я громадського організму, що робило можливим використання європейських сил не тільки проти терористів і наркоторговців, але і під приводом захисту прав людини, демократичних принципів і т.д. У другій половині 2000 р, Франція головувала в Європейському раді і підготувала проект договору, підписаного в грудні цього ж року на саміті ЄС в Ніцці, який поклав початок розширення Союзу шляхом вступу до нього 10 країн-кандидатів, а також передбачив деякі інституційні реформи. У цьому документі були викладені не тільки пріоритети ЄС у зв'язку з його майбутнім розширенням, але і інтереси кожної країни окремо. Ряд положень договору був прийнятним для французької

позиції, але в цілому угода виявилась невдалою для французької дипломатії. Проте, головна задача Ніцци – пристосувати інститути ЄС до його розширення – була виповнена. Саміт в Ніцці поклав початок обговоренню перспектив подальшого руху ЄС до політичної і громадянської єдності. Також в Ніцці було об'явлено про початок нового етапу реформи європейських інститутів, який закінчився в 2004 р.

За президентства Ширака європейська інтеграція перетворилась на основну платформу реалізації французької політики в Європі на інституційному рівні завдяки тому, що, по-перше, в постбіполярний період вона виступає провідною рушійною силою, що відіграє роль генератора структурних змін на континенті, і по-друге, лише інтеграція здатна втілювати всі три якості, які покладаються на Європу у зовнішній політиці Франції, – політичного проекту, мультиплікатора впливу і функціонального інструменту. Європейська позиція Ширака визначалася бажанням «зберегти світову роль Франції в нових геополітичних умовах».

Сучасна ключова роль Франції у європейських політичних процесах полягає у її активній підтримці, лідерстві та впливі на формування політики ЄС. Франція виступає як не лише сторонник, але як й архітектор європейської інтеграції керуючи процесами спрямованими на забезпечення миру, стабільності та процвітання.

Підбиваючи підсумки даної роботи слід відзначити ріст впливу Франції в політиці Євроінтеграції. У роботі розглядалася євроінтеграційна політика Франції в період від початку президентства Жака Ширака до сьогодення. Отже, можна зазначити, що Франція відіграє ключову роль у забезпеченні успішного розвитку європейської інтеграції, сприяючи зміцненню політичної, економічної та культурної співпраці між країнами-членами Європейського союзу.

Список використаних джерел:

1. Рудько С. *Зовнішня політика країн Західної Європи в пост біполярний період [Текст]: навчально-методичний посібник із курсу/ С.О. Рудько. – Острозька: Видавництво Національного університету «Острозька академія».*
2. Авраменко В.В. *Євроатлантична політика Франції в контексті Європейської доктрини безпеки та оборони /В.В. Авраменко // Київ: Актуальні проблеми міжнародних відносин.*
3. *Ніццький договір про внесення змін та доповнень до Договору про Європейський Союз, Договорів про заснування Європейських співтовариств та деяких пов'язаних з ними актів (2001/С80/01) [Текст]/ «Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності».*
4. [Електронний ресурс]. – <https://integrationconference2011.wordpress.com/2013/10/09/місце-та-роль-франції-у-європейських-і/>

5. Лизун, М. В., & Ліщинський, І. О. (2015). Вплив регіоналізації ринків нафти на динаміку валютних курсів та процеси валютної інтеграції. *Економічний простір*, (100), 13-23.

6. Ліщинський, Ігор, and Марія Лизун. Концептуальні візії регіональної та глобальної безпеки. *Вісник Економіки*, no. 2, Nov. 2020, pp. 148–161, <https://doi.org/10.35774/visnyk2020.02.148>.

7.

Наталія НИКИФОРЧИН

студентка Західноукраїнського
національного університету

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ІСПАНІЇ

Проблематика, пов'язана з питаннями регіональної політики, децентралізації та реформування місцевого самоврядування, не втрачає своєї актуальності, і в наші дні. Особливо, зараз в період, коли наша держава потребує не лише гучних заяв політиків, але й долучені до процесів вирішення зазначених вище питань, провідних науковців, експертів, вчених.

Дослідженню даних проблем приділяють такі українські вчені, як В. Борденюк, І. Коліушко, Л. Полях, А. Ткачук та ін. Важливе значення щодо використання зарубіжного досвіду місцевого самоврядування серед російських авторів мають наукові праці А. Авілової, К. Баранової, В. Єремяна, Д. Кокорева, Я. Старцева, О. Черкасова та ін.

Звісно, при будь-яких перетвореннях в державі велике значення має звернення до зарубіжного досвіду, особливо до країн, які вже пройшли важкий шлях децентралізації. Це передусім досвід Польщі, Франції, Іспанія, Італії та ін.

Досвід Іспанії може стати в нагоді для вирішення питань надання більшої фінансової та матеріальної самостійності. Певні аналогії ми можемо бачити у вирішенні статусу особливих територій в Україні, їх автономізації та надання більшого ступеню самостійності тощо.

Іспанська система децентралізації часто подається як приклад для наслідування новим демократіям, що теж зумовлено і тісним взаємозв'язком процесів децентралізації й демократизації в державі. Дійсно, немає жодних сумнівів, що мирний і швидкий перехід від диктатури до демократії в Іспанії є показовим прецедентом, адже в світі є лише кілька успішних прикладів такого порівняно мирного та вдалого переходу [2].

Якщо звернутися до історичного досвіду, то органи місцевого самоврядування в Іспанії тісно пов'язані з історичною традицією місцевої самостійності. Іспанці здавна віддані своїм місцевим громадам, а потім вже